

23. Využitie voľného času účastníka cestovného ruchu v stredisku cestovného ruchu

- **voľný čas:** je taký čas o ktorom sa človek slobodne rozhoduje ako ho strávi. Ponúka jednotlivcovi i skupinám možnosť vybrať si činnosť, ktorá zodpovedá jeho záujmom, potrebám a hodnotám.

- **voľný čas ako faktor animácie:** Účasť na cestovnom ruchu sa uskutočňuje zvyčajne vo voľnom čase. Voľný čas predstavuje každodenné voľno, koniec týždňa, dovolenka.

- **voľný čas v štruktúre fondu času:** Denný časový fond človeka predstavuje pracovný a mimopracovný čas.

1. **Pracovný čas** je spoločnosťou určená pracovná norma, ktorá je daná dĺžkou pracovného dňa (alebo týždňa).
2. **Mimopracovný čas** je všetok ostatný čas, ktorý sa nezahŕňa do pracovného času. Patrí tu:
 - dochádzka do zamestnania a späť, príprava na pracovný výkon,
 - čas na domáce práce a vlastnú obsluhu (nákupy, príprava stravy, upratovanie bytu,...),
 - čas na fyziologické potreby (stravovanie, spánok,...)
 - **voľný čas.**

- **funkcie voľného času:** je to čas, v ktorom sa človek slobodne rozhoduje a vykonáva také činnosti, ktoré mu prinášajú potešenie, zábavu, odpočinok, ktoré rozvíjajú a obnovujú jeho telesné a duševné schopnosti, tvorivé sily. Tým sa naplňujú viaceré funkcie voľného času:

- **rehabilitačná** – odpočinok, zbavenie sa únavy;
- **duševno-hygienická** – zábava, uvoľnenie, rozptýlenie, zmena každodenných stereotypov;
- **rozvoj osobnosti** – vedie k všestrannému rozvoji osobnosti človeka.

- **vymedzenie pojmu animácia v cestovnom ruchu:** Novodobým fenoménom pre hostí v hoteloch, kúpeľoch, na lodiach, či v rôznych turistických strediskách je „**ANIMÁCIA**“. V súvislosti s voľným časom znamená jeho aktívne oživovanie; V CR znamená rozveseľovanie, zábavu hostí o ktorú sa stará animátor, alebo početnejší tím animátorov. Animátori sú teda špecialisti na prácu s ľuďmi vo voľnom čase a pre hostí organizujú bohatý športový a kultúrny animačný program.

- animáciou (z lat. anima – duša) sa rozumie aktívne využitie voľného času alebo organizovanie a vykonávanie rozličných aktivít. Ide pritom o aktivity, ktoré vychádzajú z prirodzenej potreby po oddychu a rozptýlení vo voľnom čase. Animácia kladie dôraz na dialóg s hosťom a jej cieľom je dosiahnuť atmosféru pre nové kontakty a zážitky. Animácia umožňuje ľuďom navzájom komunikovať a mať radosť zo života. Zároveň pomáha odstraňovať samotu, neistotu a pasivitu ľudí.

- animácia je podnetom a výzvou k spoločenskej činnosti a správaniu sa počas voľného času a dovolenky. Predstavuje tú časť produktu cestovného ruchu, ktorá má zabezpečiť dovolenku bohatú na dojmy a zážitky. Východiskom plánovania animačných aktivít je preto poznanie motívov a potrieb účastníkov cestovného ruchu. Animácia aktivizuje nevyužitú energiu účastníkov, objavuje rezervy zážitkov počas účasti na cestovnom ruchu, napomáha zvyšovať kvalitu života vo voľnom čase. - účastníci očakávajú pobyt bohatý na vnemy, chcú zabudnúť na povinnosti v zamestnaní a v rodine, chcú, aby sa dovolenkový deň líšil od všedného dňa, ktorý zvyčajne sprevádza každodenný stereotyp. Animácia je aj alternatívou pre hostí v prípade nepriaznivého počasia. V niektorých hoteloch je predpokladom celoročného efektívneho využívania kapacít. Ponuka animačných aktivít by mala uspokojovať a reagovať na dopyt hostí, mala by byť:

- štandardná- bežná ponuka stredísk CR, výlety...
- tradičná- charakteristická pre danú oblasť- benátsky karneval, pamplónsky beh, paradajková vojna...
- príležitostná- to, čo chcú účastníci.

- **voľný čas a animácia v CR:** z hľadiska cestovného ruchu je najvýznamnejší voľný čas počas dovolenky. Dovoľenka by mala trvať minimálne dva až tri týždne. Z hľadiska duševnej hygieny nie je účelné rozdrobovať a vyberať ju postupne po jednotlivých dňoch. Účinok dovolenky sa zvyšuje, ak človek zmení nielen činnosť ale aj prostredie. Obohatenie a oživenie voľného času je úlohou animácie.

Animácia je súčasťou produktu:

- dodávateľov služieb (hlavne hotelov);
- organizátorov služieb cestovného ruchu (touroperátorov – cestovných kancelárií);
- stredísk cestovného ruchu.

Patrí k doplnkovým službám, ktoré sú dôležité v procese rozhodovania sa zákazníka o účasti na cestovnom ruchu. Voľný čas je na jednej strane jedným zo základných predpokladov vzniku a vývoja cestovného ruchu, na druhej strane je nástrojom na realizáciu iných foriem využitia voľného času – vzdelávania, oddychu, zábavy a pod.

- **animácia a klubový cestovný ruch:** história klubového cestovného ruchu sa začala na ostrove Mallorca, kde v roku 1950 Belgičan Gérard Blitz, majster plávania a športový idol mládeže, založil stanový tábor, ktorý pracoval ako nezisková organizácia. Zakladateľ chcel utvoriť priestor pre rozvíjanie kontaktov a dialógu, ktoré sa v uponáhľanom svete veľkomiest začali vytrácať. Chcel dať hosťom možnosť budovať medziľudské vzťahy. V tom istom roku založil Gérard Blitz **klub Méditerranée** (klub Med), pomenovaný podľa Stredozemného mora, pri ktorom vznikol.

- v roku 1954 sa k podnikaniu s klubom pripojil aj jeho priateľ Gilbert Trigano a vybudoval klub v Grécku – chatovú osadu podľa vzoru polynézskej architektúry – chyže na ubytovanie so slamenou strechou. Ďalšie zariadenia klubu Méditerranée sa rýchlo rozrástli vo viacerých krajinách Európy.

- v sedemdesiatych rokoch minulého storočia vznikol aj známy nemecký **klub Robinson**. Kluby postupne začali rozširovať svoju činnosť za hranice Európy, a zároveň začali vznikať ďalšie kluby, napr. **klub Valtur, klub Aldiana, Neckermann kluby, klub Calimera, klub Jamboree, a pod.** Spolu s rozvojom klubov sa rozvíjala aj animácia a povolanie animátora.

- základom klubového cestovného ruchu je myšlienka ponúkať produkt za cenu, ktorá zahŕňa nielen ubytovacie a stravovacie služby, ale

aj širokú ponuku doplnkových služieb vrátane možností vykonávať rozličné animačné aktivity (**all inclusive**).

- účastníci klubového cestovného ruchu pobývajú v klubových zariadeniach – klube, ktorým je klubová dedina alebo klubový hotel. Kluby sú lokalizované v atraktívnych, často v exkluzívnych strediskách cestovného ruchu pri mori alebo na horách. Účasť na klubovom cestovnom ruchu je dlhodobá, zvyčajne jeden až tri týždne.

- **ponuku** v klubovom cestovnom ruchu tvorí klub. Produktom klubu je súbor základných a doplnkových služieb. Animácia je jednou z doplnkových služieb a jej úlohou je naplniť klub životom. Ide o ponuku rôznych športových aktivít, zábavných programov, výletov, besied, rozvíjanie tvorivých schopností účastníkov a pod.

- **dopyt** predstavujú dovolenkári – kluboví hostia, ktorí sa po príchode do klubu stávajú jeho členmi. Host' prichádza do klubu za účelom aktívneho využitia voľného času, preto očakáva animáciu a chce jej prostredníctvom získať nové kontakty. Od klubového host'a sa očakáva nielen iniciatíva a aktivita, ale aj dostatočná solventnosť. V kluboch sa na každý deň pripravuje program. Host', ktorý sa na programe zúčastňuje, pomáha vytvárať klubovú atmosféru.

- centrálnym miestom klubovej dediny je tzv. námestie, kde sa nachádzajú informačné tabule o dennom alebo týždennom programe. Na námestí sú zvyčajne umiestnené bary, reštaurácie, amfiteáter, diskotéky, spoločenské miestnosti, obchody a bazény. Host' sa počas pobytu preukazuje klubovým preukazom alebo klubovou kartou. V poslednom období sa na identifikáciu rozšírilo používanie náramkov na ruku alebo hodínok.

- **zabezpečenie poskytovania služieb animácie:** vhodná ponuka služieb animácie má významný vplyv na rekreačný efekt pobytu host'a v stredisku cestovného ruchu. Poskytovanie služieb animácie vyžaduje organizačné, personálne, materiálne a ekonomické zabezpečenie tak, aby sa mohli stať súčasťou ponuky hotelov, organizátorov CR, ako aj stredísk CR.

✱ **Organizačné zabezpečenie animácie:** z organizačného hľadiska ide hlavne o :

- **výber animačných aktivít:** je podmienený viacerými činiteľmi – hlavne vekom hostí, ich záujmami, ročným obdobím, náročnosťou animačnej aktivity na jej materiálne zabezpečenie, a pod.

- pri spracovaní animačného programu treba brať do úvahy potreby a požiadavky účastníkov, ich životný štýl. Pri plánovaní animačných aktivít je dôležité poznať nielen to, akú službu zákazníci požadujú a kde, za akú cenu, ale aj to, prečo ju žiadajú, ako im ju treba poskytnúť, aby bolo možné doceliť ponuku služby na mieru. Pri zastavovaní animačného programu pre hostí treba pamätať na to, že základom všetkých animačných aktivít je hra.

- animačné aktivity môžu byť: tvorivé, dobrodružné, športové, objavovacie, meditatívne, spoločensko-zábavné...

- **propagácia programov animačných aktivít:** snahou organizátorov animačných programov je vhodným spôsobom upútať čo najviac záujemcov. Na oslovenie záujemcov sa preto využívajú viaceré možnosti, napr. v ubytovacom zariadení najmä:

- plagáty a letáky,
- animačný panel,
- informačné stretnutia,
- každodenné rozhovory animátorov s hosťami alebo rozhovory po ukončení animačnej aktivity.

Plagáty – sú vhodné na jasné, stručné a prehľadné informovanie hostí o pripravovanej aktivite (názov aktivity, miesto a čas konania, dĺžka trvania, priebeh, potrebné vybavenie a pod.). Ich grafická úprava má upútať záujem hostí (veľkosť, farby a tvar písma, kontrasty, obrázky a pod.), ako aj ich umiestnenie (pri vstupe do reštaurácie, v blízkosti výťahu alebo priamo vo výťahu) a operatívne vymieňanie tak, aby mal host' k dispozícii vždy len aktuálne informácie.

Letáky – ich použitie je nevyhnutné vtedy, keď plagátová tvorba, či ostatné formy publicity animačných aktivít sa miňajú účinku. Letáky, najlepšie s ponukou animačného programu na celý týždeň, prípadne upútavky na jednotlivé podujatia, je vhodné umiestniť v izbách hostí, na stoloch v reštaurácii alebo na recepcii hotela. Ide o nákladnejšiu formu informovanosti hostí, no veľmi efektívnu.

Animačný panel – sa zvyčajne umiestňuje v blízkosti vstupných priestorov do ubytovacieho zariadenia tak, aby sa host' hneď po príchode oboznámil nielen s ponukou animačného programu, ale aj s kolektívom animátorov, ktorých fotografie, funkcie a možnosti kontaktu sú umiestnené na paneli.

Informačné stretnutie – je určené najmä hosťom skupiny určitého touroperátora, ktorí začínajú pobyt v zariadení v jeden deň. Význam prvého dojmu vyžaduje od animátora dokonalú prípravu úvodného prejavu určeného hosťom. V príhovore sa zmienil len o hlavných bodoch animačného programu. Osobitnú pozornosť venuje informáciám o animačných aktivitách určených deťom alebo mládeži.

Každodenné rozhovory – animátorov s hosťami sú najlepšou príležitosťou na odovzdávanie aktuálnych informácií a osobné pozvanie na animačný program. Host' nadobúda presvedčenie o dôležitosti osobnej účasti na programe napriek tomu, že by radšej oddychoval v hotelovej izbe či preferoval iný program. Podobnou vhodnou príležitosťou je rozlúčka animátora s hosťom – hosťami po ukončení animačného podujatia.

- Informovanie hostí **ostatnými zamestnancami ubytovacieho zariadenia** je súčasťou animačnej starostlivosti o host'a. Preto o programe animačných aktivít by mali byť ochotní a schopní informovať všetci zamestnanci hotela, najmä pracovníci na recepcii a v odbyte.

✱ **Materiálne zabezpečenie animácie:** materiálne zabezpečenie služieb animácie predpokladá existenciu vhodných a kapacitne postačujúcich priestorov, prípadne špeciálnych zariadení a obstaranie potrebných pomôcok na vykonávanie konkrétnych aktivít. Môže ísť o priestory v exteriéry alebo interiéry.

Priestory v exteriéry- majú obmedzenú využiteľnosť vplyvom počasia a ročných období. Patria sem napr. zjazdovky, klziská, sánkarské dráhy, bežecké lyžiarske trate, tenisové kurty, minigolfové ihriská, kúpaliská, cyklistické trate a pod.

Priestory v interiéry- ich výhodou je neobmedzená využiteľnosť bez ohľadu na poveternostné vplyvy alebo sezónu. Ide napr. o telocvične, športové haly, kryté plavárne, zimné štadióny, sauny a pod. Okrem toho môže organizátor animačných aktivít využiť aj iné, napr. stravovacie zariadenia, divadlá, kiná, kultúrne domy, školy, kostoly a iné prenajímané priestory.

Okrem priestorov je dôležitá aj technická vybavenosť strediská a požičovne športových potrieb (bicyklov, lyžiarskej výstroje a pod.). Niektoré animačné aktivity si vyžadujú materiály nevyhnutné na ich vykonávanie, najmä tvorivé činnosti napr. na vykonávanie ručných prác alebo zabezpečenie prenájmu audiovizuálnej techniky.

- * **Ekonomické zabezpečenie animácie:** ekonomickým zabezpečením animačných aktivít sa rozumie dostatočný objem finančných prostriedkov nevyhnutných na ich uskutočnenie. Použitelnými zdrojmi sú vlastné zdroje, združené prostriedky, sponzorské príspevky, príspevky z rozpočtu obce alebo mesta. Animácia je platená služba. Pri tvorbe ceny by sa mal podnik orientovať predovšetkým na predaj, až potom na zisk. Takáto stratégia umožní zaujať, a tým v konečnom dôsledku vedie k ekonomickému efektu.
- * **Personálne zabezpečenie animácie:** k základným podmienkam zabezpečenia animačných aktivít patrí aj kvalitný personál. Súčasťou personálu je:
 - **organizátor- manažér voľného času** (v stredisku cestovného ruchu manažér strediska), ktorý je všestranne vzdelaným odborníkom v cestovnom ruchu, okrem odborných predpokladov a jazykových schopností disponuje aj osobnými predpokladmi. Je predovšetkým koordinátorom.
 - **animátor-** ktorý je priamo v styku so zákazníkom. Samostatne alebo tímovo naprojektuje (vymyslí), zinscenuje (organizačne pripraví) a riadi (zrealizuje) animačný program.

- **osobnosť animátora:** animátor musí spĺňať odborné predpoklady a musí disponovať vlastnosťami, schopnosťami a skúsenosťami potrebnými na vykonávanie tohto povolania. Musí byť nielen vedúcim podujatia ale aj pedagógom , psychológom, znalcom krajiny, poradcom aj dôverníkom. Okrem toho má byť vecne a sociálne kompetentný, schopný plánovať a organizovať, ovládať cudzie jazyky. Z toho vyplývajú nemalé nároky na osobnosť animátora, pre ktorého povolanie má byť poslaním.

Úspešný animátor je priateľský, srdečný, úprimný, trpezlivý, pohotový, presný, čestný, statočný, ochotný pomôcť, spoľahlivý, hodnoverný, plný fantázie, sympatický, s udržiavaným zovňajškom, čistotný, upravený, vie sa vyjadrovať, je diskretný, vyrovnaný, má schopnosť adekvátne odhadnúť situáciu, má príjemný hlas, verbálne vyjadrovacie schopnosti, manuálne alebo remeselné zručnosti, schopnosť vydržať fyzické aj psychické zaťaženie.

- **pracovná náplň animátora:** pracovná pozícia animátora zahŕňa kombináciu viacerých činností, ale možná je aj špecializácia len na určitú oblasť z nasledovných:

- cvičiteľ, aerobiku a gymnastických cvičení
- športový animátor (inštruktor tenisu, vodných športov a pod.)
- detský animátor, organizátor programu pre deti v rámci Mini Klubu
- tanečný choreograf/scénograf zodpovedný za prípravu večerných predstavení
- hudobný animátor (DJ – zodpovedný za výber hudby, organizáciu diskoték a pod.)

- cez deň animátori organizujú rozmanité podujatia v okolí bazéna, na pláži alebo pri bare a každý z animátorov má na starosti určitú aktivitu, aby všetci hostia mali možnosť výberu zo širokej škály ponúkaných programov.

- športoví animátori plnia inštruktorsko-trénersku funkciu, organizujú športové turnaje, dozerajú na ich regulárny priebeh a často sa do aktivít zapájajú aj osobne. Vyzývajú hostí, aby sa zapojili do organizovaných programov a sú šíriteľmi idey aktívneho trávenia dovolenky.

- detskí animátori ponúkajú pre najmenších klientov bohatý animačný program, ktorý môže začínať detským klubovým tancom, pokračuje maľovaním, stavaním piesočných hradov, športovými hrami a zvyčajne je ukončený večernou minidiskotékou. Ich poslaním je koncentrovať deti na určitom mieste, nielen preto, aby si rodičia oddýchli, ale najmä preto, lebo samy deti túžia po spoločnosti svojich rovesníkov.

- večer animátori spoločne organizujú pre hostí kultúrno-zábavný program a stávajú sa z nich aspoň na čas divadelné a tanečné „hviezdy na javisku“. Časté sú aj diskotéky a zábavné večerné programy s aktívnou účasťou samotných hostí (voľba Miss, Mistra, najlepšieho páru hotela a pod.), kde je o zábavu už vopred postarané.

- všedný deň animátora sa teda začína už skoro ráno a končí až v neskorých nočných hodinách, avšak je rozdelený do troch väčších celkov (ranná, popoludňajšia a večerná animácia) a v jednotlivých prestávkach je čas aj na odpočinok.

Kto sa môže stať animátorom? Táto pozícia je určená predovšetkým rozhladeným mladým ľuďom bez záväzkov, ktorí radi cestujú, nadväzujú nové kontakty a sú ochotní opustiť svoj domov na dlhší čas, a začať žiť a pracovať v novom prostredí.

Aké požiadavky musí spĺňať dobrý animátor? v prvom rade má mať vynikajúce organizačné schopnosti, musí mať chuť a motiváciu pre prácu s ľuďmi a pozitívny vzťah k deťom. Od animátora sa vyžaduje aj aktívny vzťah k športu, ovládanie aktuálnych pravidiel jednotlivých športových odvetví a taktiež príjemný vzhľad a vystupovanie. Animátor musí byť spoločenský, temperamentný, má mať potrebné poznatky z geografie, histórie a kultúry krajiny svojho pôsobenia a musí vedieť prispôbiť svoje správanie kultúre danej krajiny (platí hlavne pre arabské štáty). Aktívne ovládanie cudzích jazykov je nevyhnutným predpokladom pre získanie tejto atraktívnej práce, nakoľko animátor sa pri práci obyčajne stretáva s viacjazyčnou klientelou. Okrem verbálnej komunikácie je dôležité aj vyjadrovanie sa prostredníctvom reči tela a výrazu tváre. Každý animátor by mal mať dobré komunikačné zručnosti, mal by byť schopný improvizovať a vedieť jednáť s hosťom aj v psychicky náročných situáciách. Prínosom pre každého animátora je, ak je umelecky nadaný (tanec, spev, herectvo a pod.), výtvarne a technicky zručný, vie sa pohybovať po javisku a dokáže zrozumiteľne hovoriť do mikrofónu.

Prečo sa stať animátorom? toto povolanie poskytuje možnosť spojiť prácu so zábavou. Animátor môže spoznávať nové krajiny a nemusí sa natrvalo viazať na jedno miesto. Ponuka destinácií je bohatá a každá sezóna môže byť absolvovaná na inom mieste. Animátori spoznávajú pri svojej práci množstvo zaujímavých ľudí, nadväzujú nové kontakty do budúcnosti a viditeľne si zdokonaľujú svoje jazykové znalosti. V neposlednom rade je to na slovenské pomery aj finančne atraktívne zamestnanie. Animátori majú totiž už zabezpečené ubytovanie, stravovanie a nealkoholické nápoje v hoteli zdarma a nakoľko sú ostatné životné náklady v mieste pôsobiska len minimálne, dá sa ušetriť takmer celý mesačný animačný plat.

Animátori pracujú v prekrásnom prostredí, kde iní ľudia môžu „len“ dovolenkovat'. Dni voľna môžu stráviť na pláži alebo podnikat' výlety do okolia.

Aké zásady by mal dodržiavať animátor?

- stále, pri každej príležitosti s hosťami komunikovať (Guest Relation);
- dbať na prvý dojem, ktorý si hostia vytvoria pri stretnutí s animátormi (celkový vzhľad, animačné oblečenie, nedať najavo únavu alebo nepohodu, pozornosť ku všetkým hosťom – byť dobrým partnerom na rozhovor a poslucháčom zároveň);
- dbať na dochvilnosť a presnosť pri začiatku jednotlivých animačných aktivít; byť na mieste aktivity radšej 5 minút skôr ako 2 minúty neskôr
- dodržať sľúbené (sľubovať radšej menej a splniť viac);
- dať hosťom možnosť výberu;
- správať sa ku hosťom ako k súčasťi svojej práce (pretože animácia sa vlastne robí len pre hostí a bez nich by neexistovala); hostí nikdy neohovárať pred inými hosťami
- ku svojim kolegom sa správať ako k hosťom;
- zapamätať si mená hostí a vždy ich aj tak osloviť;
- nikdy sa s hosťami nehádať, nevystupovať podráždené a snažiť sa podráždených hostí upokojiť, nikdy nepoužívať vulgárne výrazy
- pred hosťami nikdy nefajčiť, konzumácia alkoholických nápojov v malom množstve možná až po skončení hlavného večerného programu (pozvanie zo strany hostí a pod.)
- nerozprávať o interných záležitostiach klubu s hosťami,
- dbať na slušné správanie predovšetkým pri práci v Mini Klube, nakoľko deti zvyčajne kopírujú správanie sa animátorov
- rešpektovať zvyky a kultúru krajiny v ktorej animátor pracuje

Ako môže vyzerať jeden pracovný deň animátora?

9:00	Raňajky v hoteli
9:30	Stretnutie animačného tímu - zadelenie aktivít
9:50	Príprava na prvú aktivitu, napr. aerobic – výber hudby, nachystanie zvukovej aparatury, príprava plochy na cvičenie, karimatky, pomôcky atď. Alebo detská aktivita – upraviť stoly a stoličky v Miniclube, pripraviť pomôcky potrebné na aktivitu
10:00	Ranné zahĺásenie denných aktivít, následne začiatok aktivít – podľa zameranie animátora
10:00 - 12:30	Doobedňajšie aktivity
12:30	Stretnutie animačného tímu – zadelenie poobedňajších aktivít , nácvik večerného programu
13:30	Obed v hoteli
15:00	Zahĺásenie poobedňajších aktivít, následne začiatok aktivít – podľa zameranie animátora.
15:00 – 17:30	Poobedňajšie aktivity
19:00	Oslovanie hostí pred večerou a pozývanie na večerný program tzv. Entrance
20:30	Detská diskotéka - Minidisco
21:15	Posledné prípravy pred večerným programom – nastavenie svetiel, príprava hudby atď.
21:30	Večerný program – účasť všetkých animátorov, každý večer sa organizuje iný program napr. muzikály, sketch-show, tanečné show, programy s účasťou hostí atď.
22:30	Kontakt s hosťami po večernom programe Rozhovory s hosťami pri bare a pri stoloch, tancovanie s hosťami
23:30	Podľa nálady a počtu prítomných hostí postupne odpratávanie dekorácii, svetiel, zvukových aparátúr, odloženie kostýmov, výmena plagátov s programom na nasledujúci deň.
24:00	Koniec oficiálneho pracovného času. Niekedy sa stáva, že je potrebný nácvik nových programov alebo choreografií po polnoci, lebo cez deň sa všetko nestihlo. Nie vždy sa podarí ísť do postele hneď po polnoci, v prípade že si zájdeš s kolegami alebo hosťami na drink alebo diskotéku, prípadne sedíš dlhšie s hosťami.

- **animačné tímy- pracovnoprávne vzťahy animátorov** : animačný tím tvoria zvyčajne tri skupiny animátorov:

- stáli animátori,
- dočasní (pomocní) animátori,
- hosťujúci animátori.

Stáli animátori – pracujú v jednom hoteli alebo v stredisku cestovného ruchu minimálne jednu sezónu (4 až 12 mesiacov). Spolupráca stálych animátorov usmerňuje vedúci animátor, ktorý spracováva programy animačných aktivít, riadi a koordinuje ich plnenie, organizuje stretnutia všetkých členov animačného tímu s cieľom prediskutovať plánované aktivity daného dňa. Pracujú na zmluvu.

Dočasní (pomocní) animátori – pracujú v hoteli alebo v stredisku cestovného ruchu kratšie obdobie, zvyčajne počas prázdninových mesiacov (4 – 10 týždňov). Majú menej skúseností, vypomáhajú stálym animátorom pri aktivitách hlavne detskej a športovej animácie. Pracujú na dohodu o vykonaní práce alebo dohodu o brigádnickej práci študenta.

Hosťujúci animátori – sú krátkodobó pôsobiaci zamestnanci, obyčajne hosťujúci umelci (herci, speváci, tanečníci, kúzelníci a pod.). Hlavným účelom ich pôsobenia je zatriktívniť pobyt účastníkom cestovného ruchu svojou prítomnosťou a činnosťou.

S ohľadom na vykonávané aktivity sa animačné tímy diferencujú na:

- športový tím,
- tím zodpovedný za dennú animáciu,
- tím zodpovední za večernú animáciu,
- tím, ktorí zodpovedá za detskú animáciu a animáciu mládeže.

Výber a príprava animátorov: každé zariadenie cestovného ruchu , ktoré má záujem poskytovať služby animácie na primeranej úrovni , si stanovuje svoje vlastné podmienky týkajúce sa požiadaviek na animátorov, ich priatia do pracovného pomeru, podmienok práce, odmeňovania a pod. Osobitne veľkú pozornosť venujú výberu a príprave animátorov renomované kluby cestovného ruchu. Pracovné miesta animátorov sa obsadzujú víťazmi konkurzných konaní, súčasťou ktorých sú aj tzv. spoznávacie rozhovory. Víťazi konkurzu absolvujú potrebnú odbornú prípravu formou kurzu alebo školenia. Takto si klub zaručí dobre pripravený personál na sezónu

- **animačné aktivity v cestovnom ruchu:** animačné aktivity v cestovnom ruchu možno rozdeliť do troch kategórií:

- **regeneratívno-pasívne** – veľa spánku, odpočinkov, opaľovanie sa, ležanie na pláži a pod.;
- **regeneratívno-aktívne** – prechádzky, návštevy prírodných parkov, saunovanie, liečenie v kúpeľoch a pod.;
- **animačné aktivity zamerané na družnosť a komunikatívnosť** – viesť rozhovory s inými ľuďmi, nadväzovať dovolenkové známosti, tancovať, navštevovať diskotéky, hrať spoločenské a kartové hry, oslavy, grilovanie v prírode, hra s deťmi a pod.

- záujemcovia sa na vykonávaní animačných aktivít môžu zúčastniť priamo – aktívne, alebo nepriamo – pasívne ako diváci.

- **odborní animačnej aktivity:**

1. pohybové a športové aktivity
2. spoločenské a zábavné aktivity (aktivity družnosti)
3. tvorivé aktivity
4. vzdelávacie, poznávacie a objavovacie aktivity
5. dobrodružné aktivity
6. meditatívne aktivity
7. animácia detí a mládeže

1. Pohybové a športové aktivity: vykonávaním pohybových a športových animačných aktivít sa naplňa rekreačná, športová a turistická funkcia cestovného ruchu. Ide o rôzne druhy:

- športových hier (napr. futbal, volejbal, basketbal),
- každodenné športy (aerobické cvičenia, gymnastické cvičenie)
- vytrvalostné športy (turistika, cykloturistika, beh),
- tzv. malé športy (šach, biliard),
- tzv. zabudnuté činnosti (akrobatika, žonglovanie, tieňové divadlo).

- pohybové a športové aktivity možno klasifikovať aj z hľadiska podmienok, kde sa vykonávajú, a to:

- v krajinnom prostredí- v exteriéry (jazda na koni, karting- vozenie na bríčke, letné športy, zimné športy) alebo v interiéry (biliard, stolný tenis, ich výhodou je nezávislosť od počasia);
- aktivity vykonávané vo vode- plávanie, vodné pólo, preteky na nafukovacích matracoch, surfovanie, vodné lyžovanie, člnkovanie, plachtenie, vznášanie sa na padáku ľahanom člnom,...
- aktivity vykonávané vo vzduchu- let na rogate, let balónom, let na bezmotorovom a motorovom lietadle,...

2. Spoločenské a zábavné aktivity: označujú sa ako aktivity družnosti. Družnosťou rozumieme mať kontakt s inými ľuďmi, byť prítomný medzi inými ľuďmi a komunikovať s inými ľuďmi. Spoločenské a zábavné aktivity sú veľmi rôznorodé a ohraničené len nápadmi a fantáziou animátorov. Podľa priestorových podmienok ide o podujatia organizované:

- a) v interiéri- napr. tanečnú zábavu- večierok, karneval (spojený so súťažou o najlepšiu masku), diskotéku, kvízový večer, večer hier a hádaniek, hudobné a zábavné vystúpenia - jednotlivcov (spevák, tanečník, imitátor, kúzelník, mím, artista), kolektívov (klubu spoločenského tanca, moderného tanca, folklórneho súboru, pantomimy), voľby Miss/Mister, a pod.
- b) v exteriéri- napr. tanečná zábava v prírode, táborák, slávnosť na pláži, piknik, barbecue, jarmok, plavba na lodi alebo plti s hudbou, účasť na národných slávnostiach a pod.

3. Tvorivé aktivity: prinášajú radosť, uspokojenie, umožňujú sebarealizáciu, zvyšujú sebadôveru, pretože sa dovolenkár:

- venuje aktivitám, ktoré sú pre neho nové, nezvyčajné;
- môže sa prejavovať vlastnou činnosťou a jej výsledkom (suvenírom), ktorý mu pripomína zaujímavu prežitú dovolenku.
- výsledným produktom môže byť:
 - obraz- napr. kresba uhlom, pastelom, maľba prstom, farbami, drevorezba, sieťotlač, batika, koláž, mozaika, a pod.
 - predmet- vec vytvorená napr. modelovaním (z plastelíny, tmelu, sadry), hrnčiarstvom, prácou s kovom (šperky- drôt), s textilom (batika), s kožou, s papierom, so slamou, prútením, vyšívaním, paličkovaním, háčkováním a pod.
 - optické a akustické produkty, techniky a inscenácie- napr. fotografie, organizovanie výstav, činnosť nahrávacieho štúdia - koncerty na želanie hostí, hry na počúvanie, prednes poézie, prózy, inscenácie hier, zábavných programov, a pod.

4. Vzdelávacie, poznávacie a objavovacie aktivity: hlavným motívom týchto aktivít je predovšetkým zvedavosť, ktorý sa naplňa slobodne v rámci disponibilného časového fondu. Ide o:

- prednášky na rôzne témy, môžu byť spojené s premietaním rôznych filmov, diapozitívov, videozáznamov, účasť na kvízových večeroch, rôzne kurzy (kurz jazyka navštívenej krajiny, kurz tanca, varenia);
- prehliadky miest a stredísk cestovného ruchu, kultúrnych a historických pamätihodností, múzeí, galérií, výstav a pod.

5. Dobrodružné aktivity: Patria tu napr. tieto aktivity:

- stravovanie v prírode (rozloženie ohňa účastníkmi, príprava stravy, hľadanie prameňa vody, ..);
- prenocovanie v prírode (v lese, v jaskyni, na pláži, na lodi, na ostrove,..);
- dobrodružné druhy športov (parašutizmus, let na rogate, potápanie, lov pod vodou,..);
- nočné putovanie;
- putovanie v extrémnych podmienkach krajiny (ľadovec, skalné útesy, jaskyňa, kráter,..);
- neobyčajné výlety (plavba na plti, safari, preprava džípom, expedícia na ľavách,..);
- objavovanie (ruín hradu, opusteného vidieckeho sídla, vraku lode,..).

6. Meditatívne aktivity: snahou a úlohou dobrého animátora je zahrnúť do denného programu aj tzv. oázy pokoja na vykonávanie vybraných aktivít, napr.:

- cvičenie jógy;
- krátke vychádzky do okolitej prírody, počas ktorých sa kladie dôraz na vnímanie prírody;
- počúvanie ľahkej klasickej hudby počas odpočinku na ležadle na terase, v záhrade;
- večerné rozhovory pri kozube, táboráku, v útulnom prostredí, ...

7. Aktivity pre deti a mládež: animačné aktivity pre deti a mládež sú na jednej strane podobné s odborními animácie pre dospelých, na druhej strane vyžadujú a majú svoje osobitosti. Na vykonávanie aktivít je potrebná dobrovoľnosť a nie povinnosť. Aktivity sú podnetom na vytváranie priateľstiev a rozvoj samostatnosti. Detský animátor musí plánovať program spoločne s deťmi. Mládežnícky program pre vekovú skupinu 12 až 16 ročných sa musí výrazne odlišovať od detského programu.